

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., SATURDAY MORNING, SEPTEMBER 5, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

LABOR DAY

1942

V ponedeljek bomo praznovali največji posvetni praznik "Delavski dan," ki ni bil še nikdar tako značilen, kot je letos. Delo bo namreč pridobilo zmago, Združenim narodom. Slava delu!

Kablogram Jugoslovanski vladiv Londonu

Slobodan Jovanović, predsednik jugoslovanske vlade, Kingston House, Prince Gate, London, England.

2. septembra, 1942

Ameriški Slovenci, predstavljeni po svojih organizacijah, urgiramo jugoslovansko vlado, da pravično zahteva po osvoboditvi Slovencev izpod italijanskega, nemškega in madjarskega jarma ter združitve vseh v eni državi odločno poudarja kot cilj jugoslovanske državne politike in da za doseg tega cilja pokrene bolj energično akcijo.

Pridružujemo se soglasni zahtevi vseh političnih krogov Slovenije po spremembi enostranske sestave slovenskega predstavništva v vladi v smislu, da pride za doseg tega namena tako potrebna sloga med političnimi strankami do pravega izraza tudi v vladi.

Priznani predstavnik vseh primorskih Slovencev dr. Ivan M. Cok je v emigraciji edini legitimiran, da jih predstavlja in ga tudi mi priporočamo.

Slovenska narodna podpornica, V. Cankar. Kranjsko-slovenska katoliška jednota, Jos. Zalar. Ameriška bratska zveza, Janko N. Rogelj. Slovenska ženska zveza, Marie Pristand. Zapadna slovanska zveza, Leo Jurjovec.

Z gornjo izjavo predstavnikov ameriških organizacij se v polnem strinja tudi uredništvo "Ameriške domovine" ter jo brez oklevanja v celoti podpiše.

James Debevec, urednik.

Vesel dogodek

Pri družini Mr. in Mrs. Stanley Malinski so se ustavile 29. avgusta vile rojenice in jim pustile za spomin zalo hčerko. Oba, oče in mati sta člana društva Clairwoods, št. 40 SDZ. Materino deklešče ime je bilo Julia Keržič. Tako je postala Mrs. Johana Keržič iz 1150 E. 61. St. stara mamica. Čestitamo!

Pogreb Josipa Mislaja

Pogreb pokojnega Josip Mislaja bo danes popoldne ob dveh iz cerkve sv. Kristine in potem na Kalvarijo pod oskrbo Grdinovega pogrebnege zavoda. Šesta obletnica V nedeljo ob desetih bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojnik Frank Marinič. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Naši vojaki

Sylvester Zupan, sin Mr. Ivana Zupana, ki je urednik Glasila KSKJ, je postal v dveh mesecih in pol korporal. Nameščen je v štabni pisarni v taborišču Perry, O. Čestitamo! Dva njegova brata, Lovrenc in John sta pa sarženti. John je sedaj na Severnem Irskem. Četrty brat, Henry, je pa pri pionirjih.

Družina Mr. in Mrs. Matt Novak, R. D. 3, Geneva, O. ima tudi dva sina pri vojaki. Prvi, Matthew M., je pri inženirjih v Detroitu in ima čim poročnika, drugi, Mirko F., je pa pri letalcih v Santa Ana, Cal. Oba sta bila v civilu inženirja. Tretji sin, Novakove družine, Eddie, je pa te dni dobil poziv, da mora v 10 dneh v armado. Starši ga bodo

poskusili oprostiti vojaščine, ker je edina pomoč na farmi.

Naborna komisija št. 11 je poklicala sledeče naše fante v armado: William Derganc, Ludwig Debevec, Albin Pečjak, Paul Zivich, Anton Nahtigal, Paul Kordić. Vso srečo, fantje, in zdravo vrnitev!

Po šestdnevem dopustu odide danes nazaj korporal Emerich (Sonny) Podpadeč, sin Mr. in Mrs. Anton Podpadeč, 1944 E. 75. St. Emerich služi pri letalskem koru marinov kot mehanik, v San Diego, Cal.

Iz Aberdeen, Maryland, se je oglasil Pvt. Ivan Babnik, ki je bil dozdaj v taborišču Perry, O. Izroča pozdrave vsem prijateljem in znancem.

Nemci so zopet ustrelili večje število Čehov, med temi 2 ženski

London. — Nemški radio je poročal, da so nemške oblasti izvršile smrtno kazen nad enim češkim škofom in tremi duhovniki, katere so obtožili, da se skrivali napadalce na Reicha Heydricha, Hitlerjevega krvnika.

Ti štirje so bili obtoženi, da so skrivali, prehranjevali in faktično pomagali atentatorjem na nemškega krvnika.

Dalje so nemške oblasti v Pragi ustrelile 19 drugih Čehov, med temi dve ženski, katere so obtožili veleizdajstva. Med ubitimi je 38 letna žurnalistka Irene Bernaskova.

18,000,000 žensk bo do 1943 v industriji

Washington. — Paul McNutt, načelnik delovne sile, je izjavil, da bo zaposlenih v vojnemu naporu do leta 1943 najmanj 18,000,000 žensk. Ena izmed vsakih štirih ali celo ena izmed vsakih treh hišnih gospodinj, v starosti med 18 in 44 leti, bodo poklicane v industrijo. Ženske bodo morale nadomestiti moške, ki bodo poklicani v armado.

Nov grob

Včeraj zjutraj je umrl v St. Alexis bolnišnici Louis Grile, vdovec, star 70 let. Stanovan je na 20229 Goller Ave. Doma je bil iz Gorenjskega. Ameriki je bil 32 let. Tukaj zapuščala nečaka John Zeleznikarja in dve pranečakinji, Frances Jackson in Josephine Turk, pranečaka Joseph Grile, v Viden, Ill., pa nečakinjo Margaret Stempihar. V stari domovini zapuščala več sorodnikov. Bil je član družtva v Najsvetejšega Imena fare sv. Kristine. Pogreb bo v ponedeljek zjutraj ob 9:30 iz Svetkovega pogrebnege zavoda, 478 E. 152. St. v cerkev sv. Kristine in na Kalvarijo. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

Ameriška vlada protestira radi selitve Judov Washington. — Pomožni državni tajnik Welles je poslal francoski vladi enega najbolj ostrih protestov radi masne deportacije Judov iz neokupirane Francije v roke nacistov.

Rok za plačevanja davkov

Okrajni pomožni blagajnik Frank M. Jakšič nam je povedal, da je zadnji dan za plačevanje zemljiškega davka v ponedeljek 14. septembra. Hišni posestniki naj se torej ravnaajo po tem.

Vabilo na odprtje

Mary Oblak in Mary Wolf, ki vodita znano gostilno na 15220 Saranac Rd., prijazno vabita na nedeljsko odprtje. Postregli vam bosta z finim pivom in okusnim prigrizkom.

Prva obletnica

V ponedeljek ob osmih bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnik Anthony Brinovec. Prijatelji in sorodniki so prijazno vabljeni.

Zelo važna seja

V torek 8. septembra se vrši zelo važna seja društva Blejsko jezero št. 27 SDZ ob osmih zvečer v navadnih prostorih.

Na zlet

Caroline in Mary Masic iz 1075 E. 68. St. sta se podali na zlet v Nashville, Tenn. Želimo jima najboljšo zabavo.

Nemški naval na Stalingrad ustavljen

Iz raznih naselbin

Chicago. — Dne 27. avg. je za pljučnico umrla Ursula Mesec, rojena v Borovnici. V Ameriki je bila 42 let in tukaj zapuščala dva sinova in hčer, drugo hčer pa v stari domovini.

Waukegan, Ill. — Josephine Traven iz North Chicaga se je pred dnevi hudo pobila na glavi in si je zlomila desno roko na počitnicah, ko se je vozila v avtu z neko svojo prijateljico vred. Avto je v megli telebnil ob drevo ob cesti. Nekaj časa je bila v bolnišnici, nakar so jo poslali domov v zdravljenje.

Monessen, Pa. — Dne 24. avgusta je tukaj preminula Frančiška Grezuti, stara 64 let in rojena v Iški vasi pri Igu. Tukaj je živel 42 let in zapuščala moža, sina in dve omoženi hčeri. Njeno deklešče ime je bilo Kramer, po domače Jakopova.

Louder, Pa. — Dne 20. avgusta je bil Jos. Klun, pobit pri delu v jami. Naslednji dan je bil njegov sin Frank J. Klun, korporal v armadi v North Carolini, že doma pri očetu. Priletel je v vojaškem bombniku do McKeesportu in doma se je mudil samo dve uri, nakar je odletel nazaj v vojaško službo.

Bradock, Pa. — Matt Junko se nahaja v bolnišnici West Penn v Pittsburghu. Podvrči se mora operaciji na kili.

Vandling, Pa. — Dne 29. avgusta je tukaj po dolgi in mučni bolezni umrl star pionir Jernej Cunta v starosti 82 let. Doma je bil iz Dola pri Borovnici in v Ameriko je prišel pred 50 leti, tukaj je pa bival 42 let. Zapuščala ženo in dve hčeri, v Washingtonu, D. C., pa sina.

Senat bo začel zasliševanje radi vpoklica 18, 19 let starih v armado

Washington. — Senatni vojaški odsek bo začel drugi teden najbrže z zaslišanjem glede senatorja Gurneya, da se vpokliče v armado 18 in 19 let stare fante. Zaslišani bodo razni vojaški strokovnjaki, da povedo svoje mnenje o tem.

Poveljnik nemške podmornice je ujetnik v U. S.

Boston. — Poveljnik neke nemške podmornice, katero so poskodovale ameriške globokinske bombe, je ujetnik v Zed. državah. Tako poroča časopis Boston Globe, ki je to slišal na radiju. Ime ujetnika je poročnik George Stad, ki se je rešil samo s par možmi posadke s podmornice, na kateri je bila posadka 18 mož.

Vrnitev iz bolnišnice

Poznani John Terškan iz 968 E. 209. St. Euclid, O., se je po dveh mesecih, katere je prebil v bolnišnici, kjer je prestopil težke operacije, povrnil na svoj dom. Najlepše se zahvaljuje vsem ki so se spomnili in ga obiskali, posebno pa onim, ki so mu darovali svojo kri. Potrebnoval je namreč sedem pintov krvi. Bil je v resnici nevarno bolan, toda vse je srečno prestopal. Sedaj pa prosi prijatelje, da ga obiščejo ob priliki na domu.

Rusi poročajo, da so imeli Nemci ogromne izgube. Rusi razbijajo nemške tanke iz skrajne bližine. V Kavkazu so Nemci nekoliko napredovali.

NEMŠKA OFENZIVA V EGIPTU SE JE IZJALOVILA

Moskva, 5. sept. — Ruska armada je zaustavila nemško prodiranje proti Stalingradu. Rusi nadaljujejo s pobijanjem nacistov in njih bojne opreme na vsej fronti, tako poročajo vesti iz Moskve danes zjutraj.

Sovjetski topničarji dežujejo razstreljive snovi v nemške tanke iz skrajne bližine na vseh poteh, ki vodijo v Stalingrad. Na sektorju severozahodno od Stalingrada so Rusi potem, ko so odbili nemške napade, prešli v protinapad ter zapodili nacistične zaje.

Ruska črnomoška mornarica je obstreljavala nemške in romanske čete, ki prodirajo proti zadnjemu ruskemu pristanišču na Črnem morju, Novorosijsk. Dva sovražna bataljona so Rusi uničili na tej fronti.

V Kavkazu, v okolici Mozdok, so Nemci nekoliko napredovali proti oljnim poljem v Grozni, od katerega so oddaljeni še okrog 60 milj. Toda tudi tukaj Rusi dobro bijejo Nemce.

Na najbolj kritični točki, južnozahodno od Stalingrada, so Rusi ustavili Nemce ter jim prizadeli strašanske izgube.

Kairo, 4. sept. — Na egiptovski fronti se vrše vroči boji in včeraj so tukaj prvič stopili v akcijo Amerikanci s svojimi tanki. Nemcem so razbili šest tankov. Zavezniški bombniki in topništvo so pa razbili osiše 39 tankov ter prisilili čete generala Rommela dvakrat k umiku v zadnjih 24 urah.

Najnovejša poročila zatrjujejo, da so Amerikanci in Angleži na tej fronti onemogočili generalu Rommelu vsako prodiranje proti Aleksandriji.

Kratke vojne in druge vesti

WASHINGTON. — Kot se doznava iz zanesljivih virov bo predsednik Roosevelt v ponedeljek naznanil narodu važne odredbe, najbolj drastične v vseh devetih letih njegovega uradovanja. Kot se govori, bodo te odredbe v glavnem te, da bo postavil meje delavskim mezdam in plačam ter cenam poljskim pridelkom. V izvedbo tega bo postavil posebnega ekonomskega administratorja.

BERLIN. — Berlinski radio naznanja, da je dobila Budimpešta prvi zračni napad v tej vojni tekom pretekle noči. Bombe so padle v mesto in v predmestju. Sodi se, da so bombardirali mesto ruski letalci. Mesto je oddaljeno od Londona 900 milj, od Moskve pa 975 milj.

CLEVELAND, O. — Mrs. Marie R. Sweeney, žena kongresnika Martin L. Sweeneyja, je včeraj vložila pri volivnem odboru peticije, da bo kandidirala kot neodvisna kandidatinja v kongres iz 20. okraja. Ostala dva kandidata sta Michael A. Feighan in Harry T. Marshall.

NEW YORK. — V teh treh letih svetovne vojne je bilo ubitih osem časnikaških poročevalcev, 17 jih je bilo ranjenih in tri se vedno pogrešajo. Z namenom, da bi dobili najboljše novice, se podajajo poročevalci v najbolj nevarne kraje.

KAIRO. — Egiptovski kralj Farouk je sprejel v avdienci Wendell L. Willkie. Kralj je sprejel Willkieja na petek, ki je za Mohamedance praznik in ko so avdience pri kralju zelo redke. Willkie je izročil kralju pismo od predsednika Roosevelta.

CLEVELAND. — Nadškof Joseph Schrembs je poslal na vse župnije v svoji škofiji pastirsko pismo, v katerem ukazuje, da naj bodo po vseh cerkvah v ponedeljek maše za delavce. Pri teh mašah naj duhovniki pridigajo o "pravicah in dolžnostih delavca in delodajalca."

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 209 Sat., Sept. 5, 1942

Največji posvetni praznik

V ponedeljek bomo v Ameriki posvetili svoje misli največjemu prazniku na svetu, prazniku dela. Tudi druge dežele praznujejo delavske dneve, pa ne na isti dan kot v Ameriki, kjer ga praznujemo na prvi ponedeljek v mesecu septembru. Priporočljivo bi bilo, da se po tej vojni zedinijo delavci vsega sveta in naj bi praznovali Delavski dan ob istem času.

Praznik dela bi res moral biti največji posvetni praznik, saj je delo tisto, ki drži življenje na svetu pokonci in ga omogoča. Lepa je prislovica: kdor ne dela, naj tudi ne je, vendar, če pogledamo okrog sebe, jih je mnogo, ki imajo lepo življenje in najbolj izbrana jedila, dasi niso v vsem svojem življenju prišli za kako delo, niti z rokami, niti z umom.

Ogromna večina človeškega rodu pa dela, mora delati, da se preživi. Nekateri delajo z rokami, v potu svojega obraza, drugi delajo z možgani, katerih delo je celo težje kot ročno delo. Toda roka in um morata delati skupaj, drugače ne gre.

Delo je tista gonilna in ustvarjajoča sila, s katero se tako radi in pogostokrat ponašamo. Praznik dela praznujejo danes na strani svobode in pravice kot tisti odločujoči faktor, ki bo zasužnjenim narodom prinesel svobodo in boljše bodočnost. V delu je zapopadana naša zmaga, v delu bo zabetonirana naša bodočnost.

V deželah diktatorjev ne poznajo praznika dela, ker tam je delavec suženj, navaden del stroja, mesen kos mehanizma, ki dela kot mu ukazuje diktator. V deželah diktatorjev nima delavec pravice misliti, nima pravice zahtevati, nima pravice odločevati. Samo delati mora in molčati.

Bolj kot kdaj prej, je letošnji Delavski praznik važen in značilen. Vojska, v katero so nas prisilili osvoboditelji, zahteva od slehernega izmed nas vso našo delovno silo. Zato se na letošnji Delavski praznik vprašajmo: ali smo storili napram narodu in domovini vse, kar je bilo v naših močeh?

Ko se bodo naši fantje vrnili domov z bojišči po slavni zmagi, nas bodo vprašali: kaj ste delali v času, ko smo mi neli svoje življenje na tehtnico na bojno poljano? Delo bo tisti naš zagovornik, ki nas bo opravičil, ali pa nas sodil, ako ne bomo storili svoje dolžnosti na domači fronti.

Zato je potrebno, da je vsak posameznik pripravljen storiti in doprinesti svoj delež, ki ga zahteva od nas naša domovina v njenem vojnem naporu. Ako bomo v tem času, ko je na tehnični naša svoboda in naša demokracija, iskali svojih osebnih dobičkov in koristi, med tem, ko so nesli naši fantje svoje dragoceno življenje v bojno vihar, potem ne vršimo svoje dolžnosti, ki smo jo dolžni domovini, svoji vladi, svoji armadi. Kdor v tem času ne dela, ko je od nas odvisno, da produciramo vse, kar potrebuje naša armada, je prav tako izdajalec, kot je izdajalec vojak, ki pobegne iz boja. Z vojaškim dezerterjem napravijo kratek proces: krogo v prsa! Enako bi bilo treba postopati z onim, ki pusti delo, od katerega je odvisna vojna produkcija.

Naši fantje so se morali odpovedati vsem udobnostim, dobremu zaslužku in vsakojakemu razvedrilu. Oni ne poznajo drugega kot: smrt sovragu! Vse to za blagor domovine, za boljše življenje nam in zanamcem. Njih uspalna pesem je grmenje topov in raglanje strojníc, pa detonacije bomb. Mi, doma, si pa še lahko privoščimo prijetne urice, bolj kot kdaj prej, ko tako dobro služimo.

Zato, ali ni izdajstvo, grodo izdajstvo, napram domovini in našim junakom na bojnem polju, če za vsako malenkost odložimo orodje in pustimo delo v tovarni? Ako bo radi naše nelojalnosti primanjkovalo našim vojakom orožja in municije, jim bomo težko dajali odgovor, ko bodo prišli nazaj in nas vprašali: kaj ste delali doma, ko smo mi prelivali svojo srčno kri za vas?

Praznik dela naj bo praznik naše končne zmagel! Dozdaj smo praznovali ta dan z nekako mlačnostjo, ker se nismo zavedali velikega pomena dela. Letos, ko smo do vratu v bojnem vrtincu, pa moramo pokazati, da se zavedamo, kaj pomeni beseda DELO in dajmo tej besedi polno veljavo.

Bolj kot kdaj velja danes rek: kdor ne dela, naj tudi ne je! Da, še več! Kdor ne dela, ni vreden, da živi pod našo streho, da uživa vse dobrôte, ki mu jih nudi naša velika demokracija, ni vreden, da se za njegovo svobodo bijejo naši fantje na krvavih poljanah.

Da, tudi divje prusjaške kohorte praznujejo praznik dela! Toda njihovo delo obstoji v ropu in požigu, umorih in uničevanju. Naciji praznujejo danes praznik največjih zločinov v zgodovini človeštva. Te zločine osišča moramo ustaviti na celi črti in to za vselej. To bomo pa dosegli edino z delom, z delom na obeh frontah, na bojni fronti in na domači fronti.

V tem pravcu bomo letos praznovali največji posvetni praznik, praznik dela. Le v delu bomo dosegli zmago in ž njó boljše družabni red. Proč z uživanjem v brezdelju! Brez dela ni jela! Z delom bomo dosegli, da bodo socialne krivice izginile, na njihovo mesto pa bo stopila pravična razdelitev dobrin in globoka socialna zavest pri vseh narodih za vse čase.

Od leta 1882, ko je ameriško delavstvo prvič praznovalo

BESEDA IZ NARODA

Zahvala

Primorski dan, ki se je vršil dne 9. avgusta, je bil za naše naselje in za stvar ogromnega moralnega uspeha. Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost, da se vsem, ki so sodelovali in primogli do tako velikega uspeha, kar najprisrčneje zahvali. Predvsem bodi izrečena zahvala vsem Slovincem in Hrvatim, ki so zborovanje v tako velikem številu posetili. Ogromno število občinstva je res naredilo iz tega našega zborovanja resničen narodni tabor.

Nadalje bodi izrečena najtoplejša zahvala vsemu našemu časopisju, ki nam je šlo, kakor vedno ob vsaki priliki, kjer se gre za dobro stvar, na roko ter našo akcijo podprlo toli s tem, da nam je dalo na razpolago svoje kolone, kakor tudi s sponzanimi, dragocenimi uredniškimi članki. Brez razlike na prepračanje dobili smo vsestransko podporo. Ravnotako nam je prijetna dolžnost, zahvaliti se vsem slovenskim faram, ki so nam bile vedno naklonjene in oznanile "Tabor" v cerkvah.

Ko smo se odločili, naj bi se vršil tabor na prostorih Slovenskega društvenega doma v Euclidu, smo tam našli stare prijatelje, ki so vedno navdušeni za slovensko stvar. Deležni smo bili resnične slovenske gostoljubnosti. Vršila se je pravcata tekma, kdo nam bo bolj v korist in kdo bo več doprinesel, da bo "Primorski tabor" resničen uspeh. Mestne oblasti mesta Euclid so nam stavile vse svoj aparat na razpolago in naj bo na tem mestu izrečena iskrena hvala županu Simsu, solieitorju Torbet-u ter vsem drugim departamentom, a posebno policijskemu. Posebno hvala smo tudi dolžni g. Intiharju, ki je bil ves čas neumorno na delu.

Otvoritev tabora samega je bila resnično veličastna. Kje naj najdemo primernih besed, da se primerno in odgovarjajoče zahvalimo vežbalnim krožkom Slovenske ženske zveze, Častni straži Slovenske dobrodelne zveze, kadetkam društva sv. Jožefa in sv. Helene Kranjsko slovenske katoliške jednote ter godbam sv. Vida, sv. Lovrenca in sv. Jožefa? Kako naj se primerno zahvalimo našim dičnim narodnim nošam? Kako naj najdemo odgovarjajoče besede, da izrečemo svojo hvala načelnikom povorke ge. Albini Novak in g. Franku Jakšiču? Naj se vam zahvalimo v eni besedi, resnično od srca izgovorjeni: Hvala vam!

Ali bi se mogli primerno zahvaliti skupnim pevskim zborom ter njihovim vodji g. Ivanu Zormanu ter pevskemu zboru "Slovan" pod vodstvom g. Ivanuša? Ko so naše pesmi zadonele, bodite prepričani, da je narod spoznal vaše navdušenje, a tudi spoznal vašo požrtvovalnost. Bodite prepričani, da ko bi vam mogli zaklicati zahvalo iz tisočerihih grl, še ne bi mogli dati pravega izraza čustvom naših src!

Iz vseh slojev, od vseh krajev nam je bila za ta narodni tabor nujna bratska desnica v pomoč. Od dna srca naj bodo zahvaljene vse naše organizacije, a posebno Progressivne Slovenke in Slovenska ženska zveza. Naj bo izrečena iskrena zahvala vsem Slovenskim domovom, ki so nam šli ob vsaki priliki na roko, a posebno Slovenskemu domu na Holmes

Delavski dan z veliko paradó v New Yorku, ni bilo še take parade, kot bo na letošnji Delavski dan. Toda ta parada ne bo samo parada delavskih slojev, ampak bo parada do zmage, katere se bo udeležil delavec in kapitalist, farmer in meščan, ženski in moški spol, odrasli in otroci. Vsi in vsak v paradó zmage, za svobodo in pravico! Delo bo zmagovalo! Slava delu!

Ave. in Slovenskemu narodnemu domu na St. Clair Ave., kjer so nam odprli vrata svoje hiše za seje, vaje, stesnike in zborovanja ter nam dali vse udobnosti popolnoma brezplačno na razpolago.

Spontano nam je bila nujna pomoč in bratska roka od stoterih posameznikov. Omeniti moramo predvsem častni sprejemni odbor: g. Toneta Grdino, g. Josipa Plevnika, g. Johna Gornika in g. Avgusta Svetka, kateri so nam stavili na razpolago same sebe in svoje automobile. Zalokarjevi in Kastelcevi ter Dr. Mally so nam dali na razpolago krasne zastave, ki so v veliki meri pripomogle do veličastnega vtisa, ki ga je narodno zborovanje na slehernega napravilo. GG. Louis Ferfolija, Dr. Perko in Bob Miller so nam odvzeli skrb za transportacijo iz Newburga. Hvala, iskrena hvala slovenskih src vsem! Isto zahvalo smo dolžni našemu požrtvovalnemu Plutu, ki je okrasil vhod s tako krasnim in pomembnim napisom.

Brezdvomno je slehernemu žal, da se je moralo zborovanje vsled nevihte abruptno zaključiti. Vsi smo pričakovali zaključne točke zborovanja — ljudskega petja. Kako veličastno bi bilo, ko bi bila iz tisočerihih grl zadonela v svet naša večna lepa narodna pesem! G. Tone Šubelj! Kakor ste se potrudili, da ste prispeli iz daljnega mesta nalašč za ta dan med nas, baš tako je bilo nam vsem prav žal, da vam ni bila dana prilika, da nas vodite v petju, katero bi gotovo vsem ostalo v neizbrisnem spominu!

V prijetno dolžnost si šteje mo na tem mestu se zahvaliti vsem, ki so poslali zborovanju pozdrave ter iskrene želje za uspeh, kakor tudi vsem govornikom, ki so se tako požrtvovalno potrudili in pripomogli, da je bil ta dan tako veličasten!

Primorski dan, ta nas slovenski narodni tabor, je našel odjek po vsem svetu. Naša beseda, naša volja je bila izrečena, izrečena odločno, izrečena našim pravicam odgovarjajoče zahtevajoče. Kakor v odgovor in kakor podprti z našim delovanjem naši četniki vedno odločneje nastopajo, tako da že morbiti ni več daleč tisti dan, ki bo odločilen za okret vojne sreče, ki naj prinese zmago pravici.

Rojaki! V imenu naših junakov, v imenu stotisočerihih trpinov, v imenu vseh padlih žrtev, v imenu vsega, kar se danes bori za jugoslovansko stvar: Prisiščena, bratska vam hvala za vse, kar ste storili in doprinesli, da je bil "Primorski dan" dne 9. avgusta tako veličasten!

Ameriško Jugoslovansko Udrúženje.

Dr. sv. Marije Magdalene

Članstvu našega društva se tem potom naznanja spremembo seje. Ker bo na prvi ponedeljek v mesecu septembru Delavski praznik (Labor Day), zaradi tega ne bo seje kot običajno. Seja pa se bo vršila v torek, 8. septembra ob 8. uri zvečer v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida.

Vabljeni ste vse članice, da se udeležite in slišite poročila naših delegatov iz 20. konvencije naše Jednote. Po seji pa bo medsebojna zabava in priigrizek. Le pridite, sestre!

Asesment se bo pričelo pobotati ob 6. uri zvečer. Na svidenje torej v torek 8. septembra, na seji društva. Marija Hočevar, tajnica.

Zadnja dva koncerta v parku

Miss Helen Erben

Administracija župana Lauschea je letošnje poletje pokroviteljvala več lepih koncertov v mestnih parkih tako, da je imel narod, ki je šel iskat svežega zraka in hladne sence v parke, pri tem tudi mnogo duševnega razvedrila.

Se dva taka koncerta se bosta vršila v tej sezoni in sicer bo eden v nedeljo 6. septembra ob 7:30 zvečer v Edgewater parku, drugi pa na Delavski praznik, 7. septembra ob 7:30 zvečer v Gordon parku, kjer je nalašč za take prireditve postavljen pokrit oder tik vasi Bratenahl.

Pri obeh koncertih bo igrala znamenita Russova koncertna godba. Na programu bo pa nastopila kot solistinja Miss Helen Erben, priznana solistka.

H koncertom ni nobene vstopnine in narod je prav prijazno vablje, da pride poslušat lepo melodijo najbolj odličnih skladateljev.

Jugoslovanski gerilci vzemajo bunkerje in utrdbe

Moskva, (ICN) — Radio postaja "Svobodna Jugoslavija" je oddala sledeče uradno poročilo vrhovnega poveljstva gerilske in četniške vojske z dne 19. avgusta, o bojih v predmestjih Kupresa in Imotskega:

Zadnjih 18 dni se bojujejo napadalni gerilski bataljoni v predmestju Kupresa in v mestu samem proti močnim sovražniškim enotam, ki so sestavljene iz ustaških čet, črnih sraje in legije Francetića, znane zaradi njenih divjih zločinov. Naše čete so očistile vse vasi in predmestja ter so že trikrat prodrele v mesto samo, kjer so se razvili posebno hudi poulični boji in celo spopadi z bajoneti.

Izredno hudi boji so divjali med 13. in 16. avgustom, v teku katerih so naše enice zasedle vse bunkerje in utrdbe, ki štiti vohod v mesto. V spopadih v Kupresu in v predmestjih je padlo 550 ustašev, dočim je bilo več kot 600 vojakov in častnikov ranjenih. Tudi naše čete so imele precejšnje izgube.

Druge napadalne brigade, ki delujejo skupno z južno-dalmatinskimi gerilci, posvečajo mnogo svojih sil in svoje delavnosti prodiranju v smeri Hercegovine, da napravijo zvezo med južno Dalmacijo in Hercegovino.

V teku zadnjih dni so bile uničene italijanske in ustaške posadke v mnogih vaseh in pred-

mestjih Imotskega. Tudi med Tomislavgradom in Imotskom so naše čete zasedle veliko število naseljenih krajev. V različnih okrožjih južno in zapadno od hercegovinske meje divjajo srditi boji.

Ofenziva gerilskih brigad in bataljonov v Bosanski Krajini se uspešno nadaljuje.

G. Vilder o hlapčevstvu Pavliča in njegovega časopisa

London, 26. avgusta — V teku radio oddaje v srbohrvaščini je izjavil g. Večeslav Vilder:

"Zagrebski Dnevnik" in "Hrvatski Narod" posvečujeta dne 1. avgusta o priliki rojstnega dne Mussolinija celo stran nizkotnega in hlapčevskega slavo-speva vodji italijanskega fašizma, ki je priklonil Italiji vso Dalmacijo in prav za prav vso vzhodno obalo našega Jadranskega morja. Na koncu piše "Hrvatski Narod" dobesedno:

"Mussolini je že dolgo časa pred vojno delal na tem, da se ustanovi neodvisna hrvaška država in pomagal našemu poglavniku v tem stremljenju. Mussolini je omogočil obnovo neodvisne Hrvaške. Postal je naš najzvestejši prijatelj. Vojaško in gospodarsko smo zvezani z Italijo, ki štiti naše ozemlje proti napadam, nam pomaga v boju proti partizanom, urejuje naše javno življenje, stoji ob naši strani in nas varuje sovražništvih presenečenj.

"Ta naročni članek najbolje dokazuje odvisnost te neodvisnosti. Zanimivo pa je tudi, da Mussolini tukaj priznava, da je delal načrte o razdelitvi Jugoslavije že takrat, ko je podpisoval svečane pogodbe in zveze z Jugoslavijo. Ko je napadel Abesinijo in Albanijo, je vedno zahteval, da bo spoštoval nedotakljivost Jugoslavije. Mussolinijeva beseda torej nima nobene vrednosti. Tem manj, ker je popolnoma odvisen od Hitlerjeve milosti. Z eno potezo svojega peresa, bo morda uničil še tisto oblast, katero daje ustašem in začrtal meje tam, kjer bo hotel.

Bastianini, upravitelj Dalmacije je izjavil: "Mi smo Hrvaško ustvarili, moremo jo tudi uničiti." Sicer pa, kakšna naj bo neodvisnost, zasnovana na fašizmu, ki se sam želi majo na svojih zrahlinih temeljih. Fašizem je povzročil na Hrvaškem, v Dalmaciji, Primorju in v črni gori najstrašnejše pokolje. Vse to gleda in čuti hrvaški narod. In Pavelić ve, da mu ne bo nikdar mogoče dobiti njegovega zaupanja.

On ve, da bo z njim za vse večne čase pokopan laški pokus razdeliti Balkan na majhne države. Pod zaščito laških bajonetov se Pavelić napihuje, kakor žaba. Zahteva poklonov in kadila povsod, na vseh svojih potih. V vsej hrvaški zgodovini še nikdar ni bilo samovladarja, ki bi bil zahteval toliko poniževanja. Časopisje mora neprestano pisati litanije o njemu, ki je le majhen, neznačajan in nemaren, zakoten zagrebski advokat. Nima dovolj poguma, da bi stopil pred svoj narod, da bi ta svobodno povedal, kaj misli. Mesto tega pa zahteva, kakor je bila to navada madžarskih komisarjev, da prihajajo k njemu poklonske deputacije. Pred tem se potem

On ve, da bo z njim za vse večne čase pokopan laški pokus razdeliti Balkan na majhne države. Pod zaščito laških bajonetov se Pavelić napihuje, kakor žaba. Zahteva poklonov in kadila povsod, na vseh svojih potih. V vsej hrvaški zgodovini še nikdar ni bilo samovladarja, ki bi bil zahteval toliko poniževanja. Časopisje mora neprestano pisati litanije o njemu, ki je le majhen, neznačajan in nemaren, zakoten zagrebski advokat. Nima dovolj poguma, da bi stopil pred svoj narod, da bi ta svobodno povedal, kaj misli. Mesto tega pa zahteva, kakor je bila to navada madžarskih komisarjev, da prihajajo k njemu poklonske deputacije. Pred tem se potem

Iskrenost

Naša postrežba nosi grozno krene želje, da bi bili v pomoč onim, ki so se za drugo stvar ne moremo naše postrežbe bolj pogosto

AUGUST F. SVETKEY
POGREBNI ZAVOD

478 E. 152. St. IV
Cleveland, Ohio

PERSONAL

Na razpolago za financiranje nakupa
● avtomobila
● gospodarskih predmetov
Za:
● družinske in hišne potrebščine
● popravilo posestva
● plačilo zavarovalniške premije
● poravnava računov

To je nekaj tipičnih namenov — Pridite in povejte nam o vaših potrebah. Ni treba, da bi bili vlagatelj.

THE NORTH AMERICAN BANK CO.
6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

What You Buy WAR BONDS

Barbed wire used by Uncle Sam's fighting forces is vastly different from that used on American farms. The Army and Marine barbed wire is much heavier and the barbs are three inches in length, are vicious than ordinary barbed wire.

The Marine Corps pays for each twelve yards, or 300 feet, of this specially manufactured wire. The Army and Marine Corps needs thousands upon thousands of feet for defensive warfare. The purchase of War Bonds and Stamps will insure sufficient quantities to meet their needs. Invest at least 10 percent of your wages in War Bonds every pay day.

V šolo pride nadzornik in govori učence, pokaže jim ga izmed njih in mu reče: "Pa veš še kaj večjega nagajivca v šoli?" Učenec torej vstane in reče: "In Judež je šel v obobil!"

Učitelj je kar pobledel, da bo nadzornik mislil, da te besede lete nanj. Toda nadzornik se samo zasmeje, če učence: "Pa veš še kaj večjega nagajivca v šoli?" "Pojdí in tudi ti tako reče učence in nadzornik vprašal več."

Oče je zmerjal svojega sina, da te le ni sram, lenobni! Ko je bil George Washington tvojih let, je bil že inteligentno vedno pri delu."

Sinko se pa odreže: "Jaz bil George Washington tvojih let, očka moj ljubi, je bil predsednik Zed. držav."

Iskrenost

Naša postrežba nosi grozno krene želje, da bi bili v pomoč onim, ki so se za drugo stvar ne moremo naše postrežbe bolj pogosto

AUGUST F. SVETKEY
POGREBNI ZAVOD

478 E. 152. St. IV
Cleveland, Ohio

PERSONAL

Na razpolago za financiranje nakupa
● avtomobila
● gospodarskih predmetov
Za:
● družinske in hišne potrebščine
● popravilo posestva
● plačilo zavarovalniške premije
● poravnava računov

To je nekaj tipičnih namenov — Pridite in povejte nam o vaših potrebah. Ni treba, da bi bili vlagatelj.

THE NORTH AMERICAN BANK CO.
6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

| coaching like professionals in the last

FOR VICTORY

**BUY
UNITED
STATES
WAR
BONDS
AND
STAMPS**

